

UAB „TELŠIŲ VANDENYS“ VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, VERTINIMO IŠVADA

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 - 10 - 08 nutarimu Nr. 1601 ir Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011-05-13 įsakymu Nr. 2-170, patvirtintomis valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, 2018 m spalio mėn. 18 dieną buvo atliktas UAB „Telšių vandenys“ veiklos sričių atitikties Korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 3 d. numatytiems kriterijams nustatymas. Nustatytos veiklos sritys, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė ir atliktas pasirinktų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimas. UAB „Telšių vandenys“ veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė sąrašas ir LR Korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 4 d. kriterijai¹.

Nr.	LR KPI str. dalis, punktas	6 str. 4d. 1p.	6 str. 4 d. 2p	6 str. 4 d. 3p.	6 str. 4 d. 4p.	6 str. 4 d. 5 p.	6 str. 4d. 6.p
	Veiklos sritys						
1.	Sutarčių sudarymas ir nutraukimas. Atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimas ir teikimas (vandens tiekimas, nuotekų tvarkymas).	-	-	-	-	X	-
2.	Skolų išieškojimas srityse (sutarties sąlygų nevykdymas)	-	-	-	-	X	-

Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002- 10 - 08 nutarimu Nr. 1601, Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 – 05 - 13 įsakymu Nr. 2-170 patvirtintomis valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis.

Įgaliotas asmuo, šių metų lapkričio 28 dieną Tomas Vileikis atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą: **atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimas ir teikimas (sutarčių sudarymas ir nutraukimas), skolų išieškojimo srityse (sutarties sąlygų nevykdymas).**

LR KPI 6 str. 4d. kriterijai:

- 1 p. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.
- 2 p. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas.
- 3p. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.
- 4 p. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.
- 5 p. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.
- 6 p. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.
- 7 p. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų

1. Atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimas ir teikimas (vandens tiekimas, nuotekų tvarkymas).

UAB „Telšių vandenys“ teikia atlygintinas paslaugas (toliau – paslaugos) pageidaujantiems gauti fiziniams ir juridiniams asmenims, už suteiktas paslaugas klientas privalo atsiskaičiuoti, nustatytais įkainiais. Už jas atsikaitoma patvirtintomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinėmis kainomis, Telšių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. rugsėjo 26 d. sprendimu Nr. T1-323.

Atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimo ir teikimo tvarkos įmonėje nėra parengtos, jos fiziniams ir juridiniams asmenims teikiamos vadovaujantis 1996 m. lapkričio 22 d. Nr. 172, „Vandentvarkos ūkio naudojimo taisyklėmis“.

Prieš pradėdant teikti ar nutraukti (dėl konkrečios priežasties) vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas, juridinis ar fizinis asmuo kreipiasi su prašymu. Prašymo forma pateikiama abonentinio skyriaus viršininko. Po prašymo pateikimo yra sudaroma arba nutraukiama sutartis kuri yra sudaryta dvejais egzemplioriais, kiekvienai šaliai po vieną.

Įmonėje nėra parengtos išsamios teikiamų atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimo ir vykdymo tvarkos, kuri nustatytų aiškų prašymų – užsakymų kontrolės vykdymą, tačiau tai ne sudaro terpės vykdyti neapibrėžto turinio ir apimties užsakymus, nėra galimybės užsakyti atlygintinas paslaugas žodžiu, taipogi nėra galimybės sutarties nutraukti, sudaryti ar koreguoti nuotoliniu būdu.

Pasirengus teikiamų atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimo ir vykdymo tvarką būtų siekiama aprašyti veiksmus, kuriame būtų nurodytas atlygintinų paslaugų suderinimas su įmonės vadovu. Šioje tvarkoje būtų nustatyti rašytiniai paslaugų užsakymai ir jų teikimai, taipogi būtų sudarytos galimybės įmonės vadovui kontroliuoti atsakingų darbuotojų vykdomus darbus ir numatyti atsakingų darbuotojų atsakomybes už padarytus nusižengimus.

Išvada: kaip matyti, dėl nesant įmonės lokaliųjų norminių teisės aktų detalaus reglamentavimo, paliekama galimybė pasireikšti darbuotojų diskrecijai atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimo ir vykdymo srityje. Tai rodo itin mažą ir tik teorinę korupcijos pasireiškimo tikimybę šioje srityje, o priemonės maksimaliai sumažinančios korupcijos pasireiškimo tikimybę ir leidžiančios patikimai valdyti korupcijos pasireiškimo riziką yra aiškios ir nesudėtingai įgyvendinamos.

1. Siūlyti įmonės direktoriui užtikrinti tinkamą atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimo ir vykdymo tvarkos priežiūrą:

1.1. Pavesti atsakingiems darbuotojams parengti teikiamų atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimo ir teikimo tvarką;

1.2. Nustatyti aiškų atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimo vykdymo kontrolės mechanizmą, bei priskirti atsakingus asmenis.

2. Siekiant valdyti korupcijos rizikos veiksnius, užtikrinti įmonės darbuotojų, atsakingų už atlygintinų paslaugų užsakymų priėmimo ir teikimo sritį, antikorporcinį švietimą.

2. Skolų išieškojimas (sutarties sąlygų nevykdymas)

Įmonė suteikia atlygintinas paslaugas juridiniams bei fiziniams asmenims, kurie pagal pasirašytą sutartį privalo, laiku atskaityti už jas. Laikų neatsiskaičius įmonė siunčia priminimus registruotu laišku, apie susidariusią skolą, kurią privaloma apmokėti iki nurodytos datos, to nepadarius įmonė siunčia pranešimą apie vandens tiekimo nutraukimą. Po vandens nutraukimo ir akto sustatymo, kurį pasirašo įmonės darbuotojai ir skolininkas, įmonė pakartotinai siunčia priminimą apie susidariusią skolą, tai pat apie skolą yra informuojamas

įmonės generalinis direktorius. Skolai neapmokėjus įmonė kreipiasi į skolų išieškojimo įmones ir teismą.

Įmonėje nėra parengtos išsamios skolų išieškojimo tvarkos už atlygintinų paslaugų suteikimą, tačiau nėra sudarytos terpės, kad skolą būtų galima padengti grynaisiais pinigais. Visi atsikaitymai vyksta pavedimu per banką į nurodytas įmonės sąskaitas. Pasirengus skolų išieškojimo tvarką būtų siekiama aprašyti veiksmus, kuriuose būtų nurodyta, nuo kada yra traktuojama, kad vartotojas skolingas. Tvarkoje būtų aprašyti procedūros skolai išieškoti iš skolininko ir nurodomi atsakingi įmonės darbuotojai.

Išvada: kaip matyti, dėl nesant įmonės lokalinių norminių teisės aktų detalaus reglamentavimo, paliekama galimybė pasireikšti darbuotojų diskrecijai, dėl skolų išieškojimo procedūros. Tai rodo itin mažą ir tik teorinę korupcijos pasireiškimo tikimybę šioje srityje, o priemonės, maksimaliai sumažinančios korupcijos pasireiškimo tikimybę ir leidžiančios patikimai valdyti korupcijos pasireiškimo riziką yra aiškios ir nesudėtingai įgyvendinamos.

1. Siūlyti įmonės direktoriui užtikrinti tinkamą susidariusių skolų išieškojimo procedūrą už atlygintinas paslaugas:

1.1. Pavesti atsakingiems darbuotojams parengti skolų išieškojimo tvarką už teikiamas atlygintinas paslaugas;

1.2. Nustatyti aiškų skolų išieškojimo vykdymo kontrolės mechanizmą bei priskirti atsakingus asmenis.

Darbų saugos techninis inžinierius
atsakingas už korupcijos prevenciją
ir kontrolės vykdymą UAB „Telšių vandenys“

Tomas Vileikis